



Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. május 26.
(OR. en)

9544/23

Intézményközi referenciaszám:
2008/0140(CNS)

SOC 326
ANTIDISCRIM 52
MI 422
JAI 643
FREMP 152

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Irányelv az egyenlő bánásmódról (19. cikk) – <i>Irányadó vita</i>

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az elnökség által készített vitaindító feljegyzést a fenti tárgyban az EPSCO Tanács 2023. június 12-i ülésén folytatandó irányadó vita előkészítése céljából.

Irányelv az egyenlő bánásmódról (19. cikk)*Irányadó vita*

Az Európai Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Az Unió célja a békének, az általa vallott értékeknek és a népei jólétének az előmozdítása. Az Unió emellett többek között a megkülönböztetés ellen is küzd. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikke kimondja, hogy tilos minden megkülönböztetés, így különösen a nem, faj, bőrszín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés.

A Tanács már elfogadott olyan jogszabályokat, amelyek tiltják az Európai Unió működéséről szóló szerződés 19. cikkében említett okok – nevezetesen a nem, a faji vagy etnikai származás, a vallás vagy meggyőződés, a fogyatékoság, a kor vagy a szexuális irányultság – alapján történő megkülönböztetést¹. A hatályos irányelvek értelmében a foglalkoztatás területén már most is tilos a mindezen okok bármelyike alapján történő megkülönböztetés. A nem és az etnikai vagy faji származáson alapuló megkülönböztetést a hatályos irányelvek a foglalkoztatáson kívüli területeken is tiltják. Mindazonáltal a valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés tekintetében a foglalkoztatáson kívüli területeken még várat magára az ugyanilyen szintű védelem elérése.

A hátrányos megkülönböztetésről szóló legutóbbi Eurobarométer tematikus felmérés szerint az Európai Unióban az emberek 17%-a élt már meg hátrányos megkülönböztetést².

¹ Lásd különösen a 79/7/EGK, a 2000/43/EK, a 2000/78/EK és a 2004/113/EK tanácsi irányelvet. Lásd még a 2006/54/EK irányelvet is.

² Európai Bizottság, 493. sz. Eurobarométer tematikus felmérés: Hátrányos megkülönböztetés az EU-ban (az LMBTI-személyeket is beleértve), 2019.

A helyzet tagállamonként eltérő. Egyes csoportok, különösen a kisebbségek, nagyobb mértékben vannak kitéve a megkülönböztetés kockázatának, mint mások. Habár a *kisebbségeken belüli kisebbségek* különösen veszélyeztetettek, az interszekcionális megkülönböztetést a legtöbb tagállamban még nem fedik le a nemzeti jogszabályok. Köztudott ugyanakkor, hogy a megkülönböztetés negatív gazdasági hatással jár, a GDP csökkenését és az adóbevétel-kiesést, valamint az egészségügyi ellátással és egyéb szolgáltatásokkal kapcsolatos költségek növekedését is ideértve.

A megkülönböztetés aluljelentése széles körben elterjedt probléma, amely a védelem egyenetlen szintjével és a tájékozottság hiányával függ össze. A jogszabályok hiányosságai és a hatályos jogszabályok nem hatékony végrehajtása még azt a benyomást is keltheti, hogy a megkülönböztetés bizonyos formáit eltűrik, és az a tény, hogy a megkülönböztetés gyakran büntetlenül marad, arra ösztönöz, hogy a büntetéstől való félelem nélkül kövessék el azt.

Az uniós polgároknak csak kis része véli úgy, hogy a hatóságok hatékony erőfeszítéseket tesznek az országukban a megkülönböztetés elleni küzdelem terén.³ Egyértelműen új intézkedésekre van szükség a megkülönböztetéssel szembeni védelem terén fennálló hiányosságok megszüntetése érdekében.

Az egyenlő bánásmódról szóló irányelvjavaslat

A Bizottság 2008. július 2-án tanácsi irányelvjavaslatot fogadott el, amelynek célja a valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, életkoron, illetve szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetéssel szembeni védelem kiterjesztése a foglalkoztatáson kívül eső területekre. Az e területre vonatkozó hatályos EK-jogszabályok kiegészítésével az egyenlő bánásmódról szóló horizontális irányelvjavaslat megtiltaná a fentiekben alapuló megkülönböztetést a következő területeken: szociális védelem, beleértve a szociális biztonságot és az egészségügyi ellátást; oktatás; valamint az áruk és szolgáltatások igénybevétele, beleértve a lakhatást is.

³ Lásd ugyanott.

Az Európai Parlament 2009. április 2-án konzultációs eljárás keretében elfogadta véleményét⁴. A Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-jei hatálybalépését követően a javaslat már az Európai Unió működéséről szóló szerződés 19. cikkének hatálya alá tartozik, így – az Európai Parlament egyetértését követően – egyhangú tanácsi határozathozatalt igényel.

A Tanács még nem tudta elérni a szükséges egyhangúságot a javaslattal kapcsolatban⁵.

A fentiek alapján felkérjük a minisztereket az alábbi kérdések megvitatására:

1. *Ön szerint melyek a megkülönböztetés tartósan fennálló és újonnan megjelenő mintázatai az Európai Unióban és az Ön tagállamában?*
2. *Mit kellene tenni az egyenlő bánásmódról szóló horizontális irányelvre vonatkozó javaslatról folytatott tárgyalások útjában álló akadályok felszámolása érdekében? Milyen konkrét megoldásokat javasol a három fő megoldatlan kérdéssel, azaz a jogbiztonsággal, a szubszidiaritással és a végrehajtási költségekkel kapcsolatos aggályok elosztatására?*

⁴ Lásd: A6-0149/2009. A jelenlegi Európai Parlamentben Alice Kuhn két (SE/Zöldek/Európai Szabad Szövetség) jelölték ki a javaslat előadójának.

⁵ Lásd: 9043/23.